

მეტყველების საწყისი ეტაპები ტიპური განვითარების
ქართულენოვან ბავშვებში (12-24 თვე. ლექსიკა)

ქეთევან წეველიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე, გამოყენებითი ენათმეცნიერების
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის მიზნით*

სამაგისტრო პროგრამა: გამოყენებითი ენათმეცნიერება

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თამარ მახარობლიძე, პროფესორი.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი
2022

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ, აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ქეთევან წეველიძე, 2022წელი

ანოტაცია

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოადგინა ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის, მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტის სტუდენტმა ქეთევან წეველიძემ, მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად.

სამაგისტრო ნაშრომი დაყოფილია 2 თავად: ასევე დაყოფილია 9 ქვეთავად. ნაშრომი შედგება თავფურცელისაგან, აბრევიატურის ნუსხისაგან, ლიტერატურის მიმოხილვისაგან, შესავალი ნაწილისაგან, ანოტაციისგან, დასკვნისგან, კვლევის შედეგებისა და ბიბლიოგრაფიისაგან.

სამაგისტრო ნაშრომის ფარგლებში გამოყენებულია არაერთი სამეცნიერო კვლევის მეთოდი, რომლის ფარგლებშიც შესაძლებელი იყო საკითხის აქტუალობისა და პრობლემური ხასიათის წარმოჩენა. სამაგისტრო ნაშრომის კვლევის ჩატარებისას მივიღე როგორც ზოგადი შემთხვევები, ასევე კონკრეტული თემები.

ნაშრომის **პირველ თავს** წარმოადგენს ლიტერატურის მიმოხილვა, გაანალიზებულია მეტყველებისა და აღქმის ცნებათა კულტურული და ფსიქოლოგიური მნიშვნელობა, ასევე გაანალიზებულია ვერბალური გზით შექმნილი ფიქსირებული განწყობა, ფუნქციური (პრაგმატული) ენის განვითარების მნიშვნელობა, კომუნკაციის განვითარება და ენისა და მეტყველების განვითარება.

ნაშრომის **მეორე თავში** განხილულია ქართულენოვანი ბავშვის მეტყველების საწყისი ეტაპები, მისი ადრეული განვითარების თავისებურებები, ბავშვების ენობრივი უნარის განვითარება (მოსამზადებელი ეტაპი 12 - 24 თვე) და თანამედროვე სკოლამდელი ასაკის ბავშვის მეტყველების განვითარება.

კვლევის შედეგები და მათი განსჯა ანალიზებს საკითხის შესასწავლად ჩატარებულ კვლევის შედეგებს, სადაც მიღებული მონაცემებით გაიცა შემდეგი რეკომენდაციები.

ნაშრომის **დასკვნით ნაწილში** მოცემულია საკითხის ერთგვარი ანალიზი, მეტყველების საწყისი ეტაპების ტიპური განვითარების ქართულენოვან ბავშვებში (12-24 თვე) და გაიცა შესაბამისი რეკომენდაციები.

საკვანძო სიტყვები: ბავშვი, ადრეული განვითარება, მეტყველება, ენა, კომუნიკაცია, ადრეული ასაკი, გონებრივი განვითარება და ა.შ.

Annotation

Ketevan Tsevelidze, a student of Ilia State University, Faculty of Sciences and Arts, presented her master's thesis to obtain the academic degree of Master.

The master's thesis is divided into 3 chapters: it is also divided into 9 subsections. The paper consists of a title page, list of abbreviations, literature review, introduction, abstract, conclusion, research results and bibliography.

A number of scientific research methods were used within the framework of the master's thesis, within which it was possible to present the relevance and problematic nature of the issue. While conducting the master's thesis, we have established both general cases and specific topics.

The **first chapter** literature review is discussed, the cultural and psychological significance of the concepts of speech and perception is analyzed, the cultural and psychological significance is also discussed, the fixed mood created by verbal means, the importance of functional (pragmatic) language development, the development of communication and the development of language and speech are also analyzed.

The **second chapter** discusses the initial stages of child's speech, initial stages of speech development, features of early development, development of children's language skills (preparatory stage 12 - 24 months) and speech development of modern preschool children.

RESEARCH RESULTS AND THEIR JUDGMENT Analyzes the results of the research conducted to study the issue, where the following recommendations were made based on the data obtained.

The final part of the paper provides a kind of analysis of the issue in children of the initial stages of typical development of speech (12-24 months) and gives appropriate recommendations.

Key words: child, early development, speech, language, communication, early age, mental development, etc.

გამოყენებული აბრევიატურის ნუსხა

ქართულ ენაზე:

სსკ. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი.

გსკ. გერმანიის სამოქალაქო კოდექსი.

იხ. იხილეთ.

გვ. გვერდი.

ა.შ. ასე შემდეგ.

მუხ. მუხლი.

ტ. ტომი.

ე.ი. ესე იგი.

უცხოურ ენაზე:

HRC. Human Rights Council.

PECL. Principles of European Contract Law.

PICC. Principles of International Commercial Contracts.